

Sygn. akt I.Cz 47/20

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2020 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Szostak-Szydłowska (spr.)

Sędziowie: SO Joanna Walczuk

SO Aneta Ineza Sztukowska

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2020 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **J. F. (...) w Ł.**

z udziałem **A. G. (1)**

o nadanie klauzuli wykonalności wobec przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wierzyciela J. F. (...) w Ł.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 19 grudnia 2019 roku, sygn. akt I Co 523/19

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Augustowie do ponownego rozpoznania.

SSO Joanna Walczuk SSO Małgorzata Szostak-Szydłowska S SO Aneta Ineza Sztukowska

Sygn. akt I. Cz 47/20

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Augustowie postanowieniem z dnia 19 grudnia 2019 roku, sygn. akt I Co 523/19, odmówił nadania klauzuli wykonalności prawomocnemu wyrokowi zaocznemu wydanemu przez Sąd Rejonowy w Augustowie w dniu 27 kwietnia 2012 roku, sygn. akt I C 105/12 upr. na rzecz następcy prawnego wierzyciela, tj. J. F. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł..

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd pierwszej instancji powołał się na treść art. 788 § 1 i § 3 k.p.c. oraz art. 804¹ k.p.c. i art. 804² k.p.c. jednocześnie wskazując, że wszczęcie egzekucji jest możliwe na zasadzie przewidzianej w ostatnim z powołanych przepisów, zaś następca prawny wierzyciela J. F. nie wykazał, iż organ egzekucyjny prawomocnym postanowieniem nie dopuścił go do udziału w postępowaniu lub odmówił wszczęcia egzekucji. Ponadto, Sąd Rejonowy wspominał o treści przepisu art. 782¹ § 1 k.p.c. oraz art. 125 § 1 k.c. i zaznaczył, że do przedmiotowego wniosku wierzyciel reprezentowany przez fachowego pełnomocnika nie dołączył dokumentu, z którego wynikałoby, iż doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym, co dodatkowo uzasadnia rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji.

Wnioskodawca J. F. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł. powyższe postanowienie zaskarżył w całości wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie od strony przeciwnej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia podkreślił, iż w uzasadnieniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wskazano, że w dniu 12 lutego 2016 roku z inicjatywy pierwotnego wierzyciela dokonano wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości oznaczonej nr KW (...) należącej do dłużniczki A. G. (2) na podstawie dołączonego oryginału tytułu wykonawczego, który znajduje się aktualnie w aktach księgi wieczystej. Wobec tego, nowy wierzyciel J. F. nie ma możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 804¹ k.p.c. i 804² k.p.c. i nie otrzyma od organu egzekucyjnego prawomocnego postanowienia o niedopuszczeniu go do udziału w postępowaniu lub odmowie wszczęcia egzekucji. W dalszej kolejności skarżący nadmienił, iż do wniosku o nadanie klauzuli została dołączona poświadczona za zgodność z oryginałem kopia przedmiotowego tytułu wykonawczego, na której są umieszczone pieczęcie komorników sądowych informujące, że toczyły się dwa postępowania egzekucyjne – jedno z nich zostało zakończone w dniu 20 grudnia 2012 roku, zaś drugie w dniu 01 grudnia 2015 roku. Stanowi to wystarczający dowód, iż doszło do skutecznego przerwania biegu przedawnienia roszczenia zasądzonego tytułem wykonawczym. Wnioskodawca dodatkowo załączył do wniesionego przez siebie zażalenia kopie prawomocnych postanowień wydanych przez komorników sądowych o umorzeniu egzekucji prowadzonych na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego wobec ich bezskuteczności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy było zasadne, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W niniejszej sprawie J. F. wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz prawomocnemu wyrokowi zaocznemu Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie sygn. akt I C 105/12 upr. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 25 lipca 2012 roku. Na mocy tegoż orzeczenia Sąd Rejonowy w Augustowie zasądził od pozwanej A. G. (1) na rzecz powoda (...) M. F., (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. kwotę 873,44 zł wraz ze wskazanymi tam odsetkami od dnia 22 listopada 2011 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Wnioskodawca do wniosku dołączył kopię umowy cesji z podpisami notarialnie poświadczonymi, na mocy której nabył od pierwotnego wierzyciela, tj. (...) M. F., (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. wierzytelność stwierdzoną przedmiotowym tytułem wykonawczym. Wnioskodawca wskazał, iż uzyskanie na swoją rzecz klauzuli wykonalności jest niezbędne, albowiem na wniosek pierwotnego wierzyciela w dniu 12 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy w Augustowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych dokonał wpisu hipoteki przymusowej na udziale dłużniczki A. G. (2) wynoszącym 1/1 na nieruchomości oznaczonej nr KW (...), do którego to dołączono oryginał przedmiotowego tytułu wykonawczego, a który znajduje się nadal w aktach wskazanej księgi wieczystej.

W tym miejscu należy zauważyć, iż zgodnie z treścią art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, Sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Sąd odmawia jednak nadania klauzuli wykonalności, jeżeli wszczęcie lub dalsze prowadzenie egzekucji możliwe jest na zasadach przewidzianych w art. 804¹ i art. 804². Przepisu tego zaś nie stosuje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, że organ egzekucyjny prawomocnym postanowieniem nie dopuścił go do udziału w postępowaniu lub odmówił wszczęcia egzekucji (§ 3). Natomiast treść art. 804² § 1 k.p.c. wskazuje, że jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego uprawnienie przeszło na inną osobę, osoba ta może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi na podstawie tego tytułu, jeżeli wykaże przejście uprawnienia dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, iż wszczęcie egzekucji możliwe jest na zasadzie art. 804² § 1 k.p.c., albowiem nie wziął pod uwagę twierdzeń wierzyciela, iż w aktach księgi wieczystej nieruchomości należącej wcześniej do dłużniczki – znajduje się oryginał przedmiotowego tytułu wykonawczego (co też rzeczywiście potwierdza treść księgi wieczystej nr (...)), a którego to tytułu wierzyciel nie ma możliwości pozyskać, albowiem dokument ten stanowił podstawę wpisu hipoteki na nieruchomości dłużniczki i nie można go wobec tego wydać z akt księgi wieczystej (art. 36¹ ust. 3 ustawy o księgach wieczystych i hipotece).

Nie można się też zgodzić się z Sądem Rejonowym, iż wierzyciel nie dołączył do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dokumentu, z którego wynikałoby, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia zasądzonego tym tytułem wykonawczym. Jak wynika bowiem z akt sprawy, do złożonego wniosku została dołączona poświadczona za zgodność z oryginałem kopia wyroku zaocznego z dnia 27 kwietnia 2012 roku opatrzonego klauzulą wykonalności, na której to zostały umieszczone dwie pieczęcie komorników sądowych. Z pieczęci tych wynika, że na podstawie tegoż tytułu wykonawczego prowadzone były dwa postępowania egzekucyjne w sprawach sygn. akt Km 3241/12 i Km 714/15, które potwierdzają, że doszło do przerwania biegu przedawnienia na zasadzie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. Na uwagę zasługuje też okoliczność, iż wnioskodawca we wniesionym przez siebie zażaleniu dołączył nadto poświadczony za zgodność z oryginałem kopie postanowień komorniczych we wskazanych powyżej sprawach, które to potwierdzają, że na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego toczyły się dwie egzekucje, które zostały umorzone wobec stwierdzenia ich bezskuteczności, przy czym postanowienia te uprawomocniły się odpowiednio dnia 10 lipca 2015 r. i dnia 12 listopada 2015 r. (odpisy postanowień – k. 37, 38). Sąd Rejonowy oddalając wniosek na podstawie art. 782¹ § 1 pkt 2 k.p.c. dowolnie zatem stwierdził, że wierzyciel nie załączył dokumentu potwierdzającego przerwanie terminu przedawnienia, a przede wszystkim zupełnie nie analizował, jakie terminy przedawnienia mają w niniejszej sprawie zastosowanie.

Wyjaśnić przy tym należy, że w wypadku upływu terminu przedawnienia jako wskazanej w art. 782¹ § 1 pkt 2 k.p.c. przeszkody do nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu z zasady chodzi o sześcioletni lub trzyletni termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem w postaci prawomocnego orzeczenia sądu, o którym m.in. mowa art. 125 § 1 k.c. Przy zastosowaniu art. 125 § 1 k.c. w obecnym brzmieniu, jasne jest, że nie upłynął jeszcze sześcioletni bądź trzyletni termin przedawnienia liczony od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej, który zgodnie z art. 118 k.c. przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego (tj. 31 grudnia 2024 r. lub 31 grudnia 2021 r.).

Jednakże według art. 125 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 08 lipca 2018 r., termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego orzeczeniem (za wyjątkiem roszczeń o świadczenie okresowe należne w przyszłości ulegającymi przedawnieniu trzyletniemu) wynosił dziesięć lat. To ten właśnie termin ten ma zastosowanie w wypadku tytułów egzekucyjnych wydanych przed dniem 09 lipca 2018 r., jeżeli termin przedawnienia liczony na dotychczasowych zasadach upłynąłby wcześniej niż w wypadku zastosowania nowych przepisów (art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104)).

Termin dziesięcioletni dotyczący zasądzonych świadczenia głównego i trzyletni w odniesieniu do odsetek, liczony według art. 125 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 08 lipca 2018 r., był w niniejszej sprawie dwukrotnie przerywany wobec prowadzenia egzekucji na zasadzie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c., a po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo od momentu zakończenia postępowania (art. 124 § 1 i 2 k.c.). Niewątpliwie jest bowiem, iż wniosek egzekucyjny z 2012 r. został wniesiony przed upływem trzech (a tym bardziej dziesięciu lat) od uprawomocnienia się wyroku zaocznego z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie sygn. akt I C 105/12 upr., a wniosek wniosek egzekucyjny z 2015 r. przed upływem terminów przedawnienia biegnących na nowo od zakończenia pierwszego z wszczętych postępowań egzekucyjnych. Sąd Rejonowy powyższych okoliczności nie analizował, a winien to uczynić zarówno w odniesieniu do należności głównej, jak i w odniesieniu do odsetek. Nie zatem rozpoznał istoty sprawy, a zachodzą podstawy do nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przynajmniej w części.

Dlatego też zaskarżone postanowienie na zasadzie art. 795 § 2¹ k.p.c. należało uchylić i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Augustowie do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji

winien poczynić stosowne ustalenia faktyczne i zbadać sprawę na nowo przy jednoczesnej analizie przepisów prawa materialnego dotyczących przedawnienia roszczenia głównego i odsetek z uwzględnieniem przepisów przejściowych wynikających z ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Dopiero to pozwoli Sądowi Rejonowemu na poprawne rozstrzygnięcie w zakresie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego.

Sąd na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 795 § 2¹ k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Joanna Walczuk SSO Małgorzata Szostak-Szydłowska SSO Aneta Ineza Sztukowska